

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12288403
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

17 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/21352 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

İzmir'in Torbalı ilçesine bağlı olup bütünşehir yasasıyla mahalleye dönüştürülen Çapak Köyü/Mahallesi halkı civarda artan sanayileşme faaliyetlerinden dolayı rahatsızlık yaşıyor. Tarım arazileri kirleniyor, ürünlerin verimi düşürüyor. İşletmelerin yaydığı gürültü ise ayrıca bir sorun oluşturuyor.

Basına da yansıdığı gibi bu bölgede bulunan beton parke ve bordür üretimi yapan Bilmesa Beton Mam. İnş. ve Tic. Ltd. Şti. (eski adıyla MCA Beton) hakkında, 3 kez kapatma kararı verilmiştir. Bu kapatma kararlarından birinin de İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından verilmiş olduğu belirtilmektedir. Buna rağmen işletmenin çalışmaya devam ettiği basına yansımıştır. Çapak halkı işletmenin mühür kırarak faaliyetine devam ettiğini belirtmektedir. Fabrika sınırındaki ağaçların meyveleri toz ile kaplandığı için sağlığı etkilemektedir. Bunun yanı sıra, fabrikaya sınır olan ağaçların verimi de düşmüştür. Yine alınan bilgilere göre 3 milletvekilinin işletmeyle ortak çalışmalar yaptığı ve bu nedenle bürokratlara işletme lehine baskı yaptıkları iddia edilmektedir.

Taş fabrikası önlem almadan çalışmalarını sürdürdüğü için çevre ve gürültü kirliliği yaratmakta, halk sağlığını, yaşam kalitesini, ekilen ürünlerin verimini ve hayvancılığı etkilemektedir. Yurttaşların defalarca şikayetçi olduğu işletme kâğıt üzerinde kapalı gözükmemektedir. Gazeteci Nurcan Etik'in Gazete Yenigün'deki haberine göre Çapak sakinlerinin CİMER'e 3, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na 7, Torbalı Kaymakamlığı'na 6, Torbalı Belediyesi'ne de 10'dan fazla şikâyetle bulunmuş oldukları belirtmektedirler.

Bu bağlamda;

1-Bakanlığınız ruhsatsız ve kapatma kararı olan Bilmesa Beton Mam. İnş. ve Tic. Ltd. Şti.'nin çalışmalarını devam edip ettirmediği yönünde bir tespiti var mıdır?

2-Bakanlığınıza bağlı İzmir Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün kapatma kararının ihlalinin tespiti durumunda bu ihlal için uygulanacak yaptırım veya yapılacak işlem nedir?

3-Bakanlığınıza ve bağlı müdürlüğe defalarca yapılan başvurular üzerine ilgili işletmenin faaliyetini yürütüp yürütmediğine ilişkin bir denetim yapılmış mıdır? Yapılmışsa bir denetim tutanağı mevcut mudur?

4-Bu işletme hakkında ne tür yaptırımlarda bulunmuştur? Yaptırım uygulanmamışsa bunun gerekçesi nedir?

5-Usulsüzce çalışmalarını sürdüren bu işletmenin çalışmalarını durduracak ne tür önlemler alacaksınız?

6-Bu işletmenin yaratmış olduğu çevre kirliliğinin engellenmesi ve çevrenin rehabilitasyonu için Bakanlığınız hangi çalışmaları yapmayı planlamaktadır?

CEVAP

Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği (ÇİLY) EK-1 ve EK-2 listelerinde yer alıp da çevre izin/lisans alması gereken işletmelerin faaliyet gösterebilmeleri için Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) almaları gerekmektedir. Bu kapsamda söz konusu firmaya ait işletmeye, yapılan değerlendirme sonucunda çevre iznine esas "*gürültü kontrolü, hava emisyonu*" konularında İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce 26.01.2024 onay tarihli GFB düzenlenmiştir. ÇİLY EK-3B ve EK3C deki hava emisyon ve gürültü kontrolü konulu GFB ve çevre izin başvuru koşullarında sunulması gereken evrak ve dökümanlar arasında işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunması şartı yer almaktadır.

İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce, Bakanlığımız e-denetim sisteminde yapılan incelemede, İlimiz Torbalı İlçesi Çapak Mah. Aydın Cad. No:12 adresinde yer alan Bilmesa Beton Mamülleri İnş. Ve Tic. Ltd. Şti.'nin beton parke taşı üretimi faaliyet konulu işletmesine Bakanlığımızca uygulanmış bir idari yaptırım kararı yoktur.

Bakanlığımızca uygulanan bir kapatma kararı bulunmamaktadır. Ancak işletmelere yönelik kapatma kararı yani faaliyet durdurma kararı verilmesi durumunda işletmenin bulunduğu ilçenin Kaymakamlığına faaliyet durdurmanın ifası için yazı gönderilmektedir. Şayet faaliyetin durdurulması için yapılan mühürlemenin bozulması (fekki) söz konusu ise faaliyet durdurma işleminin mer'i mevzuat kapsamında uygulanmasının/devamlılığının sağlanması, aksinin tespiti durumunda sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususlarında kararlar bulunmaktadır.

Söz konusu işletmeye olduğu gibi işletmelerde gerçekleştirilen çevre denetimlerinde denetimde tespit edilen bulguların yer aldığı denetim tutanakları düzenlenmektedir. Bilmesa Beton Mamülleri İnş. Ve Tic. Ltd. Şti.'nin söz konusu işletmesine de vatandaşlarımızın şikayetlerine istinaden ani (habersiz) çevre denetimleri gerçekleştirilmiş ve denetime dair tutanaklar düzenlenmiştir. Ayrıca söz konusu adresteki işletme daha önceki tarihlerde MCA Beton Yapı Elemanları A.Ş. tarafından işletilmektedirken de vatandaşlarımızın şikayetlerine istinaden ani (habersiz) çevre denetimleri gerçekleştirilmiş olup, denetime dair tutanaklar düzenlenmiştir. Öte yandan işletme 2025 yılı birleşik çevre denetimi yapılacak işletmeler programına da alınmıştır. Birleşik çevre denetimi; tesis veya faaliyetlerin çalışmalarının 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuata uygunluğunun bir arada ele alındığı geniş kapsamlı çevre denetimlerini ifade etmektedir.

Çevre Kanunu'nun 28'inci maddesinde "**(Değişik: 3/3/1988 - 3416/8.md.)** Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar. Kirletenin, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır. **(Ek fıkra: 26/4/2006-5491/19 md.)** Çevreye verilen zararların tazminine ilişkin talepler zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren beş yıl sonra zamanaşımına uğrar." hükmü yer aldığından, işletmeden zarar gördüğüne dair ispatı ve zarar tazmin talebi olan vatandaşlarımızın tazmin hakkı bulunmaktadır.